

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

nota nav verslag bij wijziging van de Wrra ivm
herpositionering overeenstemmingsvereiste

Datum
18 maart 2022

Ons kenmerk
3917014

1. Aanleiding

De TK heeft op 3 februari 2022 verslag uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (Wrra) en enkele andere wetten in verband met de herpositionering van het overeenstemmingsvereiste met betrekking tot rechtspositionele regels met gevolgen voor rechten en plichten van individuele rechterlijke ambtenaren (36006).

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- in te stemmen met de nota naar aanleiding van het verslag;
- de nota n.a.v. het verslag en de aanbiedingsbrief aan de vz TK te ondertekenen.

3. Kernpunten

Er is inbreng geleverd door de fracties van VVD, D66 en SP. In het verslag spreken de fracties van D66 en SP hun steun uit voor het wetsvoorstel.

De leden van de SP-fractie hebben enkele vragen over met het onderwerp rechtspositie van de rechterlijke macht samenhangende zaken. D66 vraagt vooral verheldering over de constitutionele kaders en verzoekt de regering te bevestigen dat dit wetsvoorstel daar op de juiste wijze uitvoering aan geeft. De leden van de VVD-fractie vragen of de regering kan bevestigen dat zij de lezing van de Afdeling advisering van de Raad van State deelt, dat het overeenstemmingsvereiste niet aan aanvaarding dan wel uitvoering van amendementen in de weg staat. Beide laatste vragen worden in de nota n.a.v. het verslag bevestigend beantwoord.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Dit voorstel moet een aantal uiteenlopende rechtsstatelijke uitgangspunten zo veel mogelijk met elkaar in evenwicht brengen.

Het gaat hierbij om de rechterlijke onafhankelijkheid, het primaat van de wetgever en het recht op collectieve onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

In het huidige artikel 51 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (Wrra) is het zogenoemde overeenstemmingsvereiste geregeld. Dit houdt kort gezegd in dat regelingen die rechtspositionele gevolgen kunnen hebben voor individuele rechterlijke ambtenaren niet ten uitvoer worden gelegd alvorens over die regelingen overeenstemming bestaat met de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR).

Datum
18 maart 2022

Ons kenmerk
3917014

In 2015 zijn tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van de (inmiddels ingevoerde) Wet uitbreiding disciplinaire maatregelen rechterlijke ambtenaren verschillende amendementen ingediend. Deze amendementen waren ingediend zonder voorafgaande overeenstemming met de NVvR. Dit heeft geleid tot een debat in de Tweede Kamer over de verhouding tussen enerzijds het overeenstemmingsvereiste en anderzijds het primaat van de wetgever en het grondwettelijke recht van amendement. Naar aanleiding hiervan heeft de regering over dit vraagstuk advies gevraagd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. De Afdeling advisering was van oordeel dat artikel 51 Wrra niet in weg stond aan aanvaarding en uitvoering van de amendementen. Voorts gaf de Afdeling advisering de regering in overweging zowel de rechtspositionele regels als het daarop betrekking hebbende overeenstemmingsvereiste niet langer vast te leggen in de wet in formele zin, maar over te hevelen naar het niveau van AMvB. De toenmalige Minister van Veiligheid en Justitie heeft in reactie daarop aan de Tweede Kamer toegezegd dat de wettelijke regeling van het overeenstemmingsvereiste zal worden herzien, opdat het (internationaalrechtelijk beschermd) recht op collectieve onderhandelingen over rechtspositie kan worden verzoend met het grondwettelijke recht van amendement. Het onderhavige wetsvoorstel geeft uitvoering aan die toezegging.

4.2 Juridische aspecten

Het overeenstemmingsvereiste in artikel 51 wordt uit de Wrra geschrapt maar komt terug op AMvB-niveau. Op deze manier wordt het recht op collectieve onderhandeling voor rechterlijke ambtenaren op dezelfde wijze bepaald als voor politieambtenaren en militairen is gedaan.

Hoewel het overeenstemmingsvereiste op AMvB-niveau wordt belegd blijft het uitgangspunt dat in gevallen waarin een rechtspositionele regeling (ook) in de wet wordt aangepast hierover nog steeds overeenstemming moet worden bereikt. De inhoud van de onderwerpen waarover overeenstemming moet worden bereikt verandert door het niveau waarop dit vereiste wordt geregeld op zichzelf niet. Voor zover de wettelijke bepalingen vallen onder de beschrijving van de onderwerpen waarover overeenstemming moet worden bereikt strekt straks het overeenstemmingsvereiste zich nog steeds uit tot deze bepalingen. Dit is in voorgestelde nieuwe artikel 1ac, vierde lid, ook nadrukkelijk bepaald. Voor de Tweede Kamer betekent dit dat zij als medewetgever zichzelf nog steeds vorm van zelfbinding oplegt. Deze zelfbinding betekent echter niet dat amendementen die strekken tot wijziging van de Wrra niet kunnen worden aanvaard en worden uitgevoerd. De wetgever kiest vrijwillig voor deze voorwaarde en moet, volgens de Afdeling advisering van de Raad van State, bevoegd worden geacht om hetzij door een wijziging van de wet, hetzij door in een bijzonder geval van die bepaling af te wijken, op zijn eerdere zelfbinding terug te komen.

Het internationaal gewaarborgde recht op collectieve onderhandelingen verplicht ook om paritair overleg tussen werkgevers en werknemers te bevorderen. Het doel daarbij is het bepalen van arbeidsvoorwaarden via een stelsel van collectieve arbeidsovereenkomsten. De overheid is daarbij niet uitgezonderd. Dus, hoewel natuurlijk rekening moet worden gehouden met het primaat van de wetgever, moet ook worden gezorgd voor een stelsel waarin de arbeidsvoorwaarden voor rechterlijke ambtenaren zo veel mogelijk zijn gebaseerd op het resultaat van collectieve onderhandelingen.

Daarbij hebben zij ook recht op bescherming van hun rechterlijke onafhankelijkheid op wetsniveau. De zaken de kern van de rechterlijke onafhankelijkheid behelzen moeten aan de wetgever worden gelaten. Daarom wordt met dit voorstel in ieder geval steeds de regeling van de materiële norm op wetsniveau belegd en kan uitwerking van die norm voor de individuele ambtenaren worden neergelegd op het niveau van de AMvB. Met dat laatste krijgt het recht op collectieve onderhandelingen de overhand voor de overige arbeidsvoorwaarden.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

Niet van toepassing, alles uit de nota wordt openbaar.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
18 maart 2022

Ons kenmerk
3917014